

PM: Initiera en ny och uppdaterad statlig offentlig utredning (SOU) kring cykellagstiftning

Mycket har hänt sedan den så kallade cyklingsutredningen (SOU 2012:70) initierades 2010 vad gäller insatser i hela landet och på olika nivåer för att främja cykling. Senast 2025 presenterade Riksrevisionen en granskning som hittade omfattande brister i statens arbete för cykling. Problemen och begränsningarna gällande lagstiftning blir allt mer synliga. Ny forskning har kommit till och lagstiftningen bygger till stor del på föråldrade och dåligt underbyggda antaganden. Cyklingen har utvecklats med nya fordonstyper som kommit till eller blivit mer vanliga, såsom elcyklar, lådcyklar, armcyklar, liggcyklar och transportcyklar som åkeriföretag använder. Cyklingen har förändrats med ökad regional pendlingscykling och cykelturism, vilket även skapar nya behov hos cyklisterna.

Gällande trafikplanerings- och utformningslagstiftning har till stor del kommit till under 1900-talet, när ambitionen var att främja motortrafik på cykeltrafikens bekostnad. Såväl lagtexter som förarbeten där lagstiftarens intentioner uttrycks är formade av bilismen och även nyare justeringar måste förhålla sig till detta. Exempelvis får en cykelbana idag enbart byggas om den avlastar bilvägen. Dessutom krockar Trafikverkets prognosstyrda planering, vars prognoser pekar på ökad biltrafik med kommunernas målstyrda planering – som ofta har mål om minskat antal bilresor. Ett annat mycket stort hinder för cyklingens utveckling är antalet cykelstöldar i Sverige, där statistiken indikerar uppemot 500 000 cykelstöldar per år i Sverige. Få av dessa utreds eller lagförs. Det pågår också mycket arbete på regional nivå i samarbete med nationella myndigheter. I dagsläget har det också kommit nya utformningsråd för supercykelvägar, som behöver få en nationell enhetlig standard.

Framtida utredningar bör beakta de slutsatser som framkommer i Riksrevisionens granskning från 2025. Lagstiftningen behöver göras om i grunden och prioritera cykeltrafiken och cyklisters behov, prioritera cykelbanor fristående från bilvägar för att främja hållbart och aktivt resande, där cykeln spelar en avgörande roll. Arbetet med att ta vidare statliga utredningars slutsatser bör ledas av ett nationellt operativt cykelkansli.

- [Road safety beyond the automobility norm? Can Swedish road safety policy escape the automobility norm and facilitate cycling instead - lessons from the Netherlands - Lunds universitet](#)
- [Cykeln i skuggan av bilen, Janet van der Meulen | VTI-podden Cykelcentrum](#)
- [Cykelns plats i den kommunala planeringen](#)
- [Kostnadseffektiv cykelväg](#)
- [Cykling – en integrerad del i ett framtida transportsystem som bidrar till en hållbar samhällsutveckling](#)

